

Aktualitātes un prioritātes abinieku un rāpuļu izpētē un aizsardzībā Latvijā

Dr.biol. Andris Čeirāns

LU Bioloģijas institūts

Projekts LIFE for SPECIES

**Seminārs “Abinieku un rāpuļu aizsardzība”
RNZD, 14.12.2023.**

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Apsaimniekošanas un aizsardzības pasākumu ieviešana

Dabas aizsardzības plānu ieviešana - motivēšanas mehānismu izveide zemes īpašniekiem:

- i) rekreācijas iespēju izveide – «abinieku dīķi» + «dīķis zivij un cilvēkam»**
- ii) ?tiešs finansiāls atbalsts?**

Bojāejas uz ceļiem novēršana

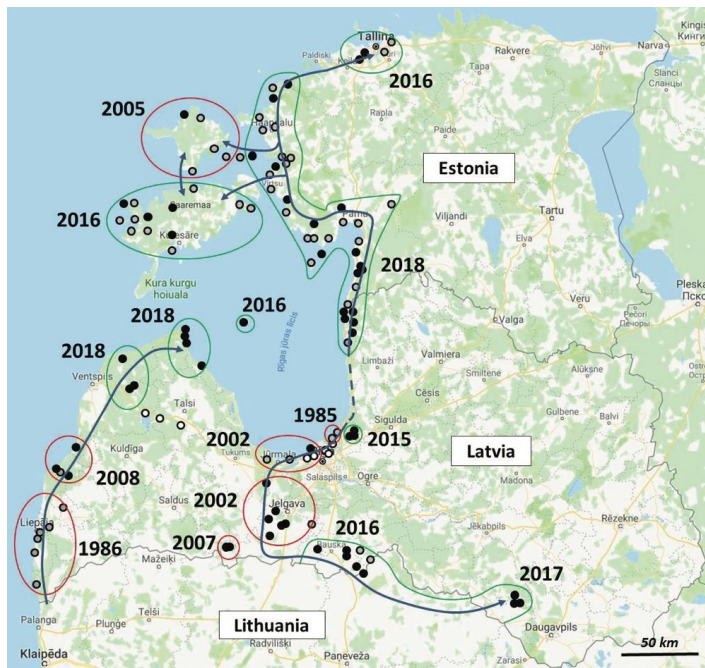
- i) pieredzes iegūšana**
- ii) pilotprojekts**
- iii) iestrāde normatīvajos aktos**

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Smilšu krupis (*Epidalea calamita*)

- IUCN novērtējums: stipri apdraudēta suga (EN)
- Izplatība (skaits) samazinās
- Specifiskas vairošanās vietas
- Variablas vairošanās sekmes
- Citas sugas aizvieto
- Sugas aizsardzības plāns – 2008
- Teritorijas ar apgrūtinātu piekļuvi
- Variabla vokalizēšanas aktivitāte
- Atradņu inventarizācija, eDNS, potenciālās izplatības modelēšana

V.Skujas foto

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne» (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Smilšu krupja dzīvotnes

Slīteres NP 2022-23

Dviete 2017

Jūrkalne 2008

Slīteres NP 2015

Jūrkalne 2017

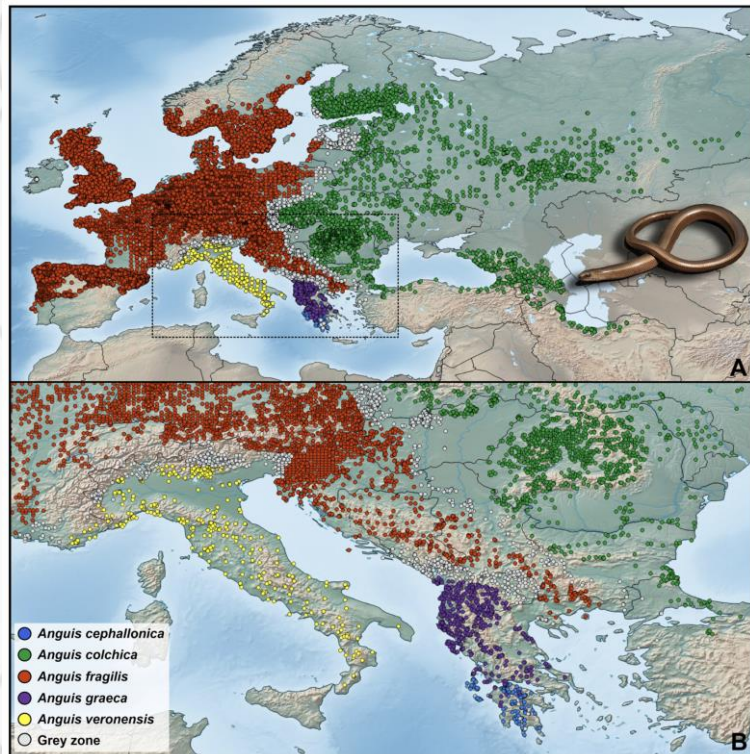

Bufo, Rana

LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

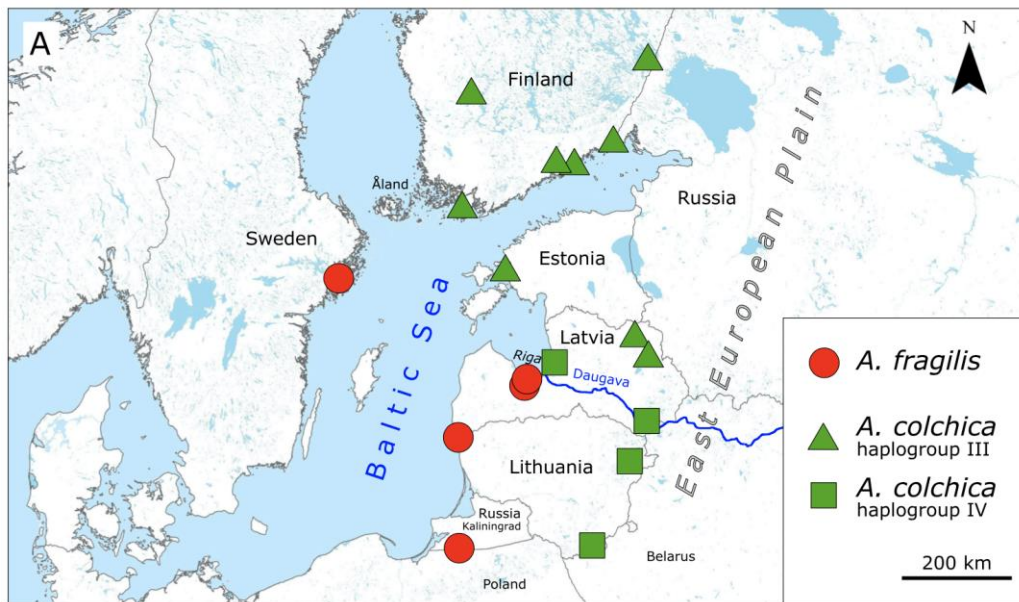

Glodeņu (*Anguis fragilis* complex) izplatība Latvijā un pasaulē

Jablonski etal 2021

Gvozdik etal 2021

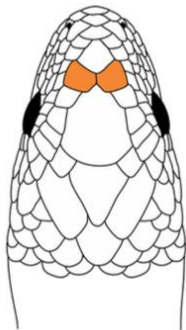
LIFE FOR SPECIES « Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne » (Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Glodeņu sugu atšķirīgās pazīmes

Parastā glodene (*Anguis fragilis*)

- Zvīņu skaits ap ķermeņa vidusdaļu 24-26
- Mazāka un slaidāka galva
- Ārējās auss atvere biežāk nav saskatāma
- Tēviņiem zilie plankumi ķermeņa virspusē biežāk nav

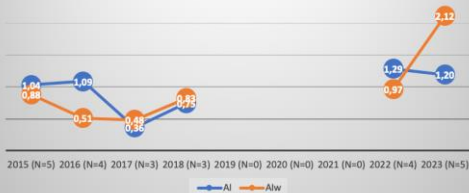
Austrumu glodene (*Anguis colchica*)

- Zvīņu skaits ap ķermeņa vidusdaļu 28-30
- Lielāka un robustāka galva
- Ārējās auss atvere biežāk ir saskatāma
- Tēviņiem zilie plankumi ķermeņa virspusē biežāk ir

Abinieku populāciju trendu novērtēšana

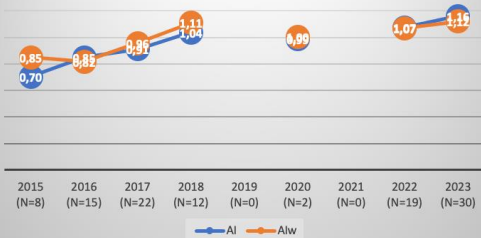
Sarkanvēdera ugunskrupis (*Bombina bombina*)

Parstā varde (*Rana temporaria*)

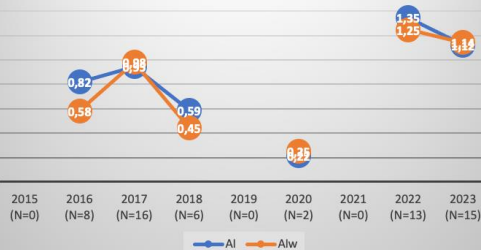
Zaļās vārdes (*Pelophylax spp.*)

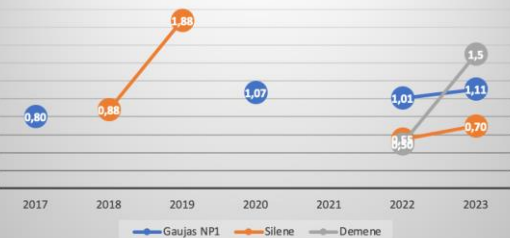
Būnais varžkrupis (*Pelobates fuscus*)

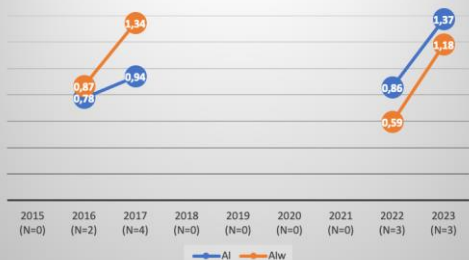
Purva varde (*Rana arvalis*)

Lielais tritons Natura 2000 monitoringa parauglaukumos

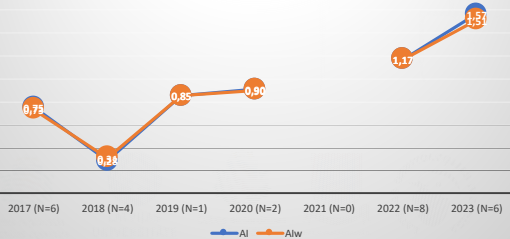
Austrumu kokvarde (*Hyla orientalis*)

Parstais krupis (*Bufo bufo*)

Mazais tritons (*Lissotriton vulgaris*)

gas Latvijā: «
pratne» (Nr.

Pašreiz notiekošie izpētes projekti

- **Abinieku un rāpuļu valsts (fona) monitorings un monitorings Natura 2000 teritorijās. Latgales Ekoloģiskā biedrība, DAP**
- **Emys-R. A socio-ecological evaluation of wetlands restoration in favour of the European pond turtle *Emys* reintroduction and associated biodiversity: a pan-European approach. BiodivRestore ERA-Net COFUND programme, koordinējošais partneris Université de Strasbourg, partneri: Daugavpils Universitāte, Senckenberg Nature Research Institute, Frankfurt, Gdansk University u.c. <https://emysr.cnrs.fr>**
- **Ekoloģiskie un sociālekonomiskie sliekšņi kā pamats, lai definētu adaptīvās pārvaldības triggerus Latvijas dīķu akvakultūrā (Ecological and socioeconomic thresholds as a basis for defining adaptive management triggers in Latvian pond aquaculture). Daugavpils Universitāte, LZP**

Pateicība:

Materiāls sagatavots Eiropas Komisijas LIFE projekta “Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprite un izpratne” (projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857 - LIFE FOR SPECIES) ietvaros. Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.”

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra un Eiropas Komisija nav atbildīgas par šeit sniegto informāciju un tās iespējamo izmantojumu”.

